

Резолюція

Всеукраїнської науково-практичної конференції «Профілактика і лікування артеріальної гіпертензії в Україні» (в рамках виконання Програми профілактики і лікування артеріальної гіпертензії в Україні)

17–19 травня 2010 року, м. Київ

Всеукраїнська науково-практична конференція, присвячена виконанню «Програми профілактики і лікування артеріальної гіпертензії в Україні», охоплювала такі проблемні питання: артеріальна гіпертензія як основний фактор ризику ускладнень серцево-судинних захворювань, лікування артеріальної гіпертензії та її поєднань з іншими серцево-судинними патологіями, фіксована комбінована терапія в лікуванні артеріальної гіпертензії, патогенетичні аспекти лікування артеріальної гіпертензії, результати виконання наукових досліджень з реалізації Програми і профілактики артеріальної гіпертензії в Україні.

У рамках конференції проведено наукові дискусії: «Чи прийнятні Рекомендації з лікування артеріальної гіпертензії ESC/ESH 2007 року у 2010 році?», «Що краще для хворого з артеріальною гіпертензією – ІАПФ чи БРА?», «Гострий коронарний синдром як наслідок нелікованої артеріальної гіпертензії. Вибір тактики діагностичних та лікувальних заходів», «Доведені стратегії зниження високого кардіоваскулярного ризику у хворих з артеріальною гіпертензією», «Як захистити пацієнта з артеріальною гіпертензією?», круглий стіл «Ефективний контроль ризику виникнення серцево-судинних ускладнень», науково-практичні симпозиуми «Лікування хворого на артеріальну гіпертензію – що нового?», «Артеріальна гіпертензія і ураження судин: що треба знати практичному лікарю?», «Нові технології профілактики та лікування артеріальної гіпертензії», майстер-класи «Артеріальна гіпертензія і метаболічний синдром», «Артеріальна гіпертензія та нирки», «Ішемічна хвороба серця та артеріальна гіпертензія», обмін досвідом «Школа для хворих на артеріальну гіпертензію. Лікар і пацієнт разом» та «Коронарний клуб: 18-річний досвід амбулаторної реабілітації кардіологічних хворих».

Під час конференції провідними вченими України, Росії, Франції, Швеції та Естонії прочитано 11 лекцій з актуальних питань патогенезу, діагностики, лікування і профілактики артеріальної гіпертензії та її ускладнень.

Проведено засідання Координаційної ради з Програми профілактики і лікування артеріальної гіпертензії в Україні та організаційно-методичну нараду кардіологічної служби: спільне засідання головних спеціалістів МОЗ України, провідних фахівців АМНУ та Асоціації кардіологів України з проблем підсумків реалізації «Програми профілактики і лікування артеріальної гіпертензії в Україні».

Учасники конференції, обговорюючи зазначені вище питання, **серед позитивних наслідків реалізації Програми відзначили:**

- зростання показника виявлення хворих з артеріальною гіпертензією майже в 2 рази;
- стабілізацію показників захворюваності населення на мозковий інсульт та смертності від судинних уражень мозку;
- зниження первинної інвалідності від гіпертонічної хвороби в 2 рази;
- зменшення на 10 % питомої ваги померлих від артеріальної гіпертензії у працездатному віці;
- збільшення середньої тривалості життя хворих з артеріальною гіпертензією на 2 роки;
- значне поліпшення ситуації щодо контролю артеріальної гіпертензії серед населення;
- істотне покращання якості лікування артеріальної гіпертензії та зменшення кількості призначень хворим антигіпертензивних препаратів другої лінії.

Проте залишається ряд невирішених питань:

- не відновлено кодування смертності на тлі артеріальної гіпертензії при ішемічній хворобі серця та цереброваскулярних захворюваннях в обсязі, що існував до 2005 р.;

– медичними працівниками первинних структур охорони здоров'я не проводиться оцінка серцево-судинного ризику та корекція факторів ризику у хворих з артеріальною гіпертензією, недостатньо призначається немедикаментозне лікування;

– недостатньо залучаються до участі у заходах Програми представники виконавчих органів влади, освіти, агропромислового комплексу, тощо;

– неналежна увага до профілактики та лікування артеріальної гіпертензії у сільській місцевості, недостатнє медикаментозне забезпечення антигіпертензивними та ліпідознижувальними засобами в аптечній мережі (нижче обласного рівня);

– не проводиться масивна пропаганда здорового способу життя та значення факторів ризику на державному рівні.

Науковці, практичні лікарі та представники медичної спільноти, обговорюючи зазначені вище питання, **ухвалили: зважаючи на істотні позитивні зміни пов'язаних з артеріальною гіпертензією показників захворюваності, поширеності і смертності населення, значне поліпшення ситуації щодо контролю артеріальної гіпертензії та істотне покращання якості її лікування, що дозволяє сподіватися на більш істотне їх поліпшення в подальшому за умов продовження реалізації Програми, вважати доцільним і необхідним звернутися до Кабінету Міністрів України з клопотанням про затвердження проекту нової «Програми профілактики і лікування артеріальної гіпертензії в Україні» на 2011–2020 рр.**

Під час обговорення виступів та дискусій на конференції визначені такі **перспективні напрями наукових досліджень і заходи в практичній кардіології:**

1. Постійне формування позитивної мотивації у населення щодо необхідності профілактики і лікування артеріальної гіпертензії. Створення інформаційного простору щодо здорового способу життя та профілактики серцево-судинних захворювань на державному рівні.

2. Активне залучення медичних сестер, фельдшерів та працівників аптек до пропаганди медико-санітарних знань і профілактики артеріальної гіпертензії серед населення. Забезпечення керівниками лікувально-профілактичних

закладів розробки та поширення санітарно-просвітних матеріалів для населення, що пропагують здоровий спосіб життя.

3. Широке залучення до участі у заходах Програми представників виконавчих органів влади, освіти, агропромислового комплексу тощо.

4. Введення в стандарти діагностики і лікування артеріальної гіпертензії оцінки серцево-судинного ризику та акцентування уваги лікарів при лікуванні хворих з артеріальною гіпертензією не тільки на рівень артеріального тиску, а також на корекцію факторів ризику та інших серцево-судинних порушень.

5. Широке впровадження немедикаментозних методів лікування артеріальної гіпертензії.

6. Удосконалення програми підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації медичних працівників лікувально-профілактичних закладів з питань профілактики та лікування артеріальної гіпертензії.

7. Поєднання зусиль кардіологів, неврологів, терапевтів і сімейних лікарів у розв'язанні проблем артеріальної гіпертензії та профілактики її ускладнень.

8. Розробка системи етапної медичної реабілітації хворих з артеріальною гіпертензією, удосконалення системи лікування і реабілітації хворих на цереброваскулярні захворювання.

9. Вивчення багатфакторних впливів, де однією з складових є артеріальна гіпертензія, на захворюваність та смертність населення.

10. Забезпечення моніторингу епідеміологічної ситуації щодо артеріальної гіпертензії та факторів ризику її виникнення.

11. Забезпечення експертної оцінки причин смерті працездатного населення країни для верифікації показників смертності від серцево-судинних захворювань і оцінки втрат, пов'язаних з артеріальною гіпертензією.

12. Відновлення кодування смертності на фоні артеріальної гіпертензії при ішемічній хворобі серця та цереброваскулярних захворюваннях в обсязі, що існував до 2005 року.

13. Звернення до Кабінету Міністрів України щодо цільового виділення коштів на пільгове придбання антигіпертензивних лікарських засобів для окремих категорій хворих.

14. Проведення підсумкових конференцій з проблем профілактики і лікування артеріальної гіпертензії кожні два роки.